
Planiranje v mejnih regijah: 16. konferenca AESOP Volos, Grčija, 10.—15. julij 2002

Author(s): Ivan STANIČ

Source: *Urbani Izziv*, Vol. 13, No. 1, Veliki projekti / Large projects (junij 2002), pp. 95-96

Published by: Urbanistični inštitut Republike Slovenije

Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/44180408>

Accessed: 10-02-2026 17:28 UTC

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at <https://about.jstor.org/terms>

This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

Urbanistični inštitut Republike Slovenije is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Urbani Izziv*

Ivan STANIČ

Planiranje v mejnih regijah

16. konferenca AESOP

Volos, Grčija, 10.–15. julij 2002

Ko se je nekoč Jazon s skupino pogumnih mož, ki jih je nabral iz vsega tedaj znanega grškega sveta, na ladji Argo odpravil iskati (ukrasti) zlato runo, je izplul v neznano iz Vološkega zaliva v pokrajini Magnesia. Po uspešno opravljenem ropu in s sopotnico na ladji, ki mu je pri podvigu pomagala, tako da je izdala lastnega očeta in umorila brata, se je potem po dolgi poti, tudi prek naših krajev, ovenčan s slavo vrnil domov. Sebi in svojim je priskrbel vedenje o izdelavi železa, vsaj tako pravijo zgodovinarji, nesrečno sopotnico pa zavrzel. Tako pravi mit. S tem podvigom se je tudi nehalo herojsko obdobje antične grške mitologije. Nam je zapustil spoznanje o tehniki prenašanja ladje po suhem, sliko katere nekatere slovenske občine ponosno nosijo na svojih grbih. Takratnemu podvigu smo prispevali varen prometni koridor za umik.

Tokratni Jazon ni bil nihče drug kot Pantolen Skayannis, izredni profesor za načrtovanje in programiranje infrastrukture, z Oddelka za planiranje in regionalni razvoj, Inženirske fakultete na Tessalski univerzi v Volosu, katere sedež je sicer v Thessaloniki. Oddelek v Volosu je edini v Grčiji, ki ponuja dodiplomsko izobraževanje prostorskega planiranja in deluje kot neodvisna visokošolska ustanova od leta 1989. Skratka, v poletnem juliju letos je zbral 380 pogumnih mož in žena iz 46 držav zdaj znanega sveta, katerih edina potrebna kvalifikacija je bila udeležba pri izobraževanju prostorskih planerjev. AESOP je namreč asociacija evropskih planerskih šol oziroma

fakultet, ki ponujajo dodiplomsko izobraževanje za pridobitev naziva Prostorski planer. Torej družba se je sestala v Volosu, v pokrajini Magnesia, z mnogo manj pogumnim namenom vendar toliko bolj častnim.

Letošnja osrednja tema je bila nad vse aktualna in zanimiva, zlasti ker so mejne regije z združitvijo Evrope nehale biti obrobne ali razvojno nezanimivi prostori ločevanja in postale prostor prihodnje rasti oziroma povezovanja. Tokrat naši kraji, razen enega referenta in ene udeleženke, niso prispevali ničesar. Ne zato, ker ne bi imeli mejnih regij, ampak mogoče zato, ker je za uspeh podviga bilo potrebno več, kot le varen prometni koridor. Mogoče zanimanje?

Na plenarnih zasedanjih je govorniški oder pripadel štirim uglednim osebam iz akademskega sveta prostorskega planiranja.

Najprej je Andreas Faludi z Univerze v Nijmegenu (Nizozemska), že dve desetletji znan in vpliven evropski teoretik prostorskega planiranja ter avtor knjig *A Reader in Planning Theory* (1973), *Planning Theory* (1973), *Critical Rationalism and Planning Methodology* (1986), *A Decision-centred View of Environmental Planning* (1987), *Rule and Order: Dutch Planning Doctrine in the Twentieth Century* (soavtor, 1994) in drugih, pozval vse navzoče k dokončanju evropskega prostorskega plana oziroma bolje, k njegovi pospešenemu izvajanju. Združeno Evropo je predstavil kot visoko ur-

baniziran svet, ki ga je treba s skupnimi močmi in na osnovi oblikovane strategije povezati v učinkovit prostorski in gospodarski sistem zmožen kljubovati pastem prihodnosti. Osnova za tako početje naj bi bil okvirni prostorski plan Evrope, tj. Evropa 2000+, ali nek nov plan, še zlasti v luči tekočih pridružitvenih prizadevanj, katerih del je tudi Slovenija. Govornik je zagovarjal evropski prostorski plan, ki naj bi veljal za ves evropski prostor podobno današnjim državnim prostorskim planom v posameznih državah, čeprav naj bi prostorsko planiranje bilo v izključni pristojnosti posameznih držav članic.

Peter Marcuse z Univerze Columbia (ZDA), avtor knjige *Globalizing Cities: A new Spatial Order?* (Blackwell, Oxford 2000), je razlagal o novih mejah globalizacije in o pasteh ter priložnostih, ki jih ta prinaša. Zlasti ne ker je podrobno razložil napake, ki se pojavljajo ob navajanju izraza »globalizacija« in zavestnem zamegljevanju pripadajočih pojmov na primer. Človeški kapital je sprevržen izraz za spretnost delavcev, upravljanje eufemizem za slabo izvajanje oblasti ali veljavnega pravnega reda, investicija lahko pomeni, ali razširitev proizvodnih zmogljivosti, ali čisto špekulacijo, liberalno gospodarstvo pretežno zavira in ne odpira možnosti osebne svobode, reforma pa ni drugega kot privatizacija. Predstavljeni mešanici optimizma in pesimizma ni oporekal nihče.

Rachelle Alterman z Univerze Technion (Izrael), avtorica knjige *National Level Planning* (Liver-

pool University Press, 2001) in profesorica prostorskega prava na Tehniški univerzi Technion v Haifi, ki je znana tudi širši slovenski publiki prek intervjuja v reviji Ona 1. oktobra letos, je predstavila videja o razvoju in upravljanja prostora iz vidika prostorskega prava, kajti pravni mehanizmi pravne države so tisti s katerimi je mogoče vedno prisotno željo po fizičnem obvladovanju prostora sodobno uresničevati. Poleg tega je pravni red prav tako dinamičen, kot družba, ki ga vzpostavlja, sorazmerno odnosom in vrednotam ki se spreminjajo.

Julie Velesteratu (Grčija) iz grškega olimpijskega komiteja je kot predstavnica države gostiteljice zavrtila film o sklepnih pripravah na Olimpijske igre, ki bodo v Atenah leta 2004. Mimogrede, na Akropoli ni templja Atene Nike, ki je začasno umaknjen zaradi popravil, se pa bleščijo v vsej monumentalnosti nove ceste in športni objekti.

Po plenarnih zasedanjih so sledile predstavitve referatov v petnajstih tematskih skupinah. Katere so torej teme, ki so tokrat zanimale prostorske planerje? Poglejmo:

- planiranje v mejnih regijah (22 referatov)
- planiranje za razvoj jugovzhodne Evrope (11 referatov)
- socialna stanovanja in družbeno izključevanje (23 referatov)
- transnacionalno prostorsko planiranje (28 referatov)
- teorija in zgodovina planiranja (30 referatov)
- informacijska tehnologija za planiranje (18 referatov)
- planiranje turizma in rekreacije (26 referatov)
- okoljska vprašanja v planiranju in razvoju (31 referatov)
- urbanistično oblikovanje in fizična forma (31 referatov)
- participacija in upravljanje mest (48 referatov – odločno največ zanimanja!)

- izobraževanje za planiranje (15 referatov)
- prostorsko pravo, planerske ustanove in lastniške pravice (26 referatov)
- namenska raba in razvoj infrastrukture (29 referatov)
- planiranje malih mest, podeželske skupnosti in podeželje (30 referatov)
- urbano modeliranje (11 referatov)

V osrednji tematski skupini z naslovom Planiranje v mejnih regijah je bilo predstavljenih 22 referatov. Geografski okviri predstavljenih referatov so bili zares globalni. V nekaterih referatih so bila predstavljena razmišljanja o planiranju v konfliktnih mejnih področjih Tajske, Severne in Južne Koreje, Irana, torej območij kjer so meje še vedno ločnice sovražnih držav. Veliko zanimanja so izzvala predavanja o Izraelu in Palestini, tudi tam namreč planirajo, še zlasti v Gazi, ki je metropolitansko območje s skoraj 1.000.000 prebivalcev! Sledili so prispevki o prekmernih regijah v katerih se srečujejo s problemi identitete, npr. presenetljivo Norveške, kjer so severni deli države zaradi oddaljenosti od razvojnih središč povsem odvisni od državne podpore in vzhodnih Alp v Furlaniji (tudi Slovenije), robnih področij Egejskega morja, grške Makedonije in nekdanjih mejnih področij združene Evrope. Nekaj prispevkov je osvetlilo uspešne primere prekmernega sodelovanja, na primer Spodnje Avstrije in Moravske, Rusije in Norveške, ZDA in Mehike.

Naslednja konferenca AESOP bo organizirana v sodelovanju z ameriško planersko organizacijo ACSP, prizorišče pa bo Katoliška univerza v Leuvenu, Belgija, 8.–12. maja 2003. Tema konference bo: Mrežna družba – novi planerski okviri (več o konferenci: www.aesop-acsp.org).

Slika 1: Prizorišče 16. konference AESOP – stavba oddelka za planiranje in regionalni razvoj Inženirske fakultete na Tessalski univerzi v Volosu

Ivan Stanič, univ. dipl. inž. arh., Urbanistični inštitut RS, Ljubljana
E-pošta: ivan.stanic@urbinstitut.si